



# NATURRESERVAT

## Välkommen till Vitabäckshällorna – hällor, källor och barbasteller



En porlande källa möter besökaren alldeles invid P-platsen i Vitabäckshällornas naturreservat. Området ligger i den nordligaste delen av Fyledalen. Genom reservatet löper en gammal lättpromenerad markväg.

### Källorna

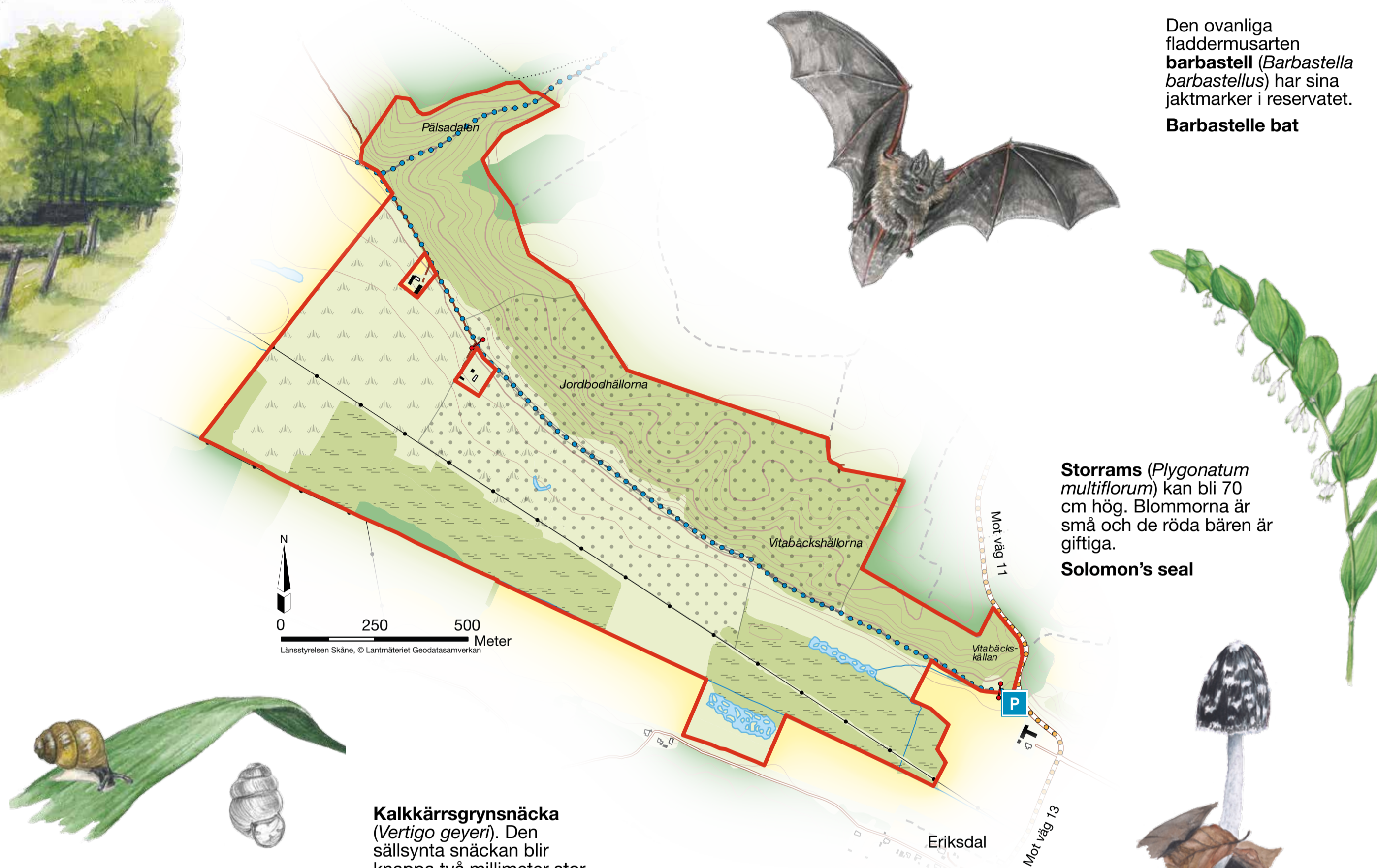
Vitabäckskällan har använts som hälsokälla och bykplats. Mest känd är den som samlingsplats för bondeupproret mot ärkebiskop Absalon år 1182. I slätterängen strax invid springer flera källsprång med kalkhaltigt vatten upp och gör ängen rik på orkidéer, andra kalkkrävande örter och snäckor. Även betesmarken i dalbotten påverkas av kalkhaltigt vatten.

### Skog och hävd

De torra sluttningarna (hällorna) ner mot dalbotten har varit skogklädda under mycket lång tid. Bok är det dominerande trädslaget med inslag av tall. I de delar av reservatet som varit planterade med gran ska bokskogen få bre ut sig. Dalbotten har sedan lång tid nyttjats som betesmark. Den är relativt fuktig med högväxta starttuvor

### Vingar, klor och klövar

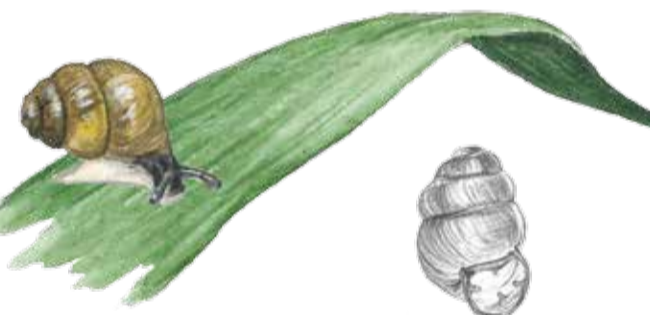
Reservatet är, liksom hela Fyledalen, känt för sin rika förekomst av rovfåglar. I de gamla träden finner fåglar som skogsduva och fladdermöss lämpliga boplatser. På de varma och sandiga markerna trivs kräldjur, insekter och spindlar. I fuktiga delar och viltvatten i dalbotten träffar man på lövgrödor och större vattensalamander. Det finns vildsvin i området och inte alltför sällan kan man få syn på kronhjortar.



Den ovanliga fladdermusarten **barbastell** (*Barbastella barbastellus*) har sina jaktmarker i reservatet.  
**Barbastelle bat**

**Storrans** (*Polygonatum multiflorum*) kan bli 70 cm hög. Blommorna är små och de röda bären är giftiga.  
**Solomon's seal**

**Kalkkärrsgrynsnäcka** (*Vertigo geyeri*). Den sällsynta snäckan blir knappt två millimeter stor.  
**Geyer's whorl snail**



**Rutbläcksvamp** (*Coprinopsis picacea*) ger en fingervisning om att skogen en gång utnyttjats som ängs- och betesmark.  
**Magpie inkcap fungus**



**Majviva** (*Primula farinosa*) blommar i maj på de kalkrika, fuktiga, ängarna.  
**Bird's eye primrose**

**Sandödlan** (*Lacerta agilis*) trivs i de sandiga sydsluttningarna. Den kan bli 20 cm lång och 15 år gammal.  
**Sand Lizard**



**Boko** (*Dorcus parallelipedus*). Larven lever i stubbar och lågor av grova bokar.  
**Lesser Stag Beetle**

**A babbling spring meets visitors directly by the car park in Vitabäckshällorna Nature Reserve. The site is situated in the northernmost part of the Fyledalen Valley. An old track runs through the Reserve providing easy walking.**

**The springs**  
Vitabäckskällan (The Vitabäck Spring) has been used as a healing spring and washing place. It is most well known as a meeting place for the peasant uprising against Archbishop Absalon in 1182. In the hay meadow nearby, there are several flushes where water rich in calcium comes up to the surface, which makes the meadow rich in orchids, other calcareous plants and snails. The pasture in the valley bottom is also influenced by the calcium rich water.

**Woodland and management**  
The dry slopes (given the name hällorna in Swedish) running down to the valley floor have long been covered in woodland. Beech is the dominant tree species with patches of pine. Beech shall expand into the areas of the Reserve that were planted with spruce. The valley floor has long been used for grazing. It is relatively damp with hummocks covered in tall sedges.

**Wings, claws and hooves**  
The Reserve, like the whole of Fyledalen, is renowned for the high numbers of raptors. Birds such as stock dove and bats find suitable homes in the old trees. On the warm sandy soils, reptiles, insects and spiders thrive. In the wetter areas and ponds in the bottom of the valley you can find common tree frogs and great crested newts. There are wild boar in the area and now and again you may catch sight of red deer.

- Barrskog  
Coniferous woodland
- Lövskog  
Deciduous woodland
- Öppen mark  
Open land
- Fuktskog  
Wetland
- Bete  
Pasture
- Höjdkurva  
Contour line
- Reservatsgräns  
Reserve boundary
- Beträdnadsförbud 1 februari - 15 augusti  
Access forbidden 1st February - 15th August
- Kraftledning  
Contour line
- Parkering  
Car parking
- Gångväg/cykelväg  
Footpath/cycle path
- Skåneleden  
Skåneleden trail
- Här är du  
You are here

### **Föreskrifter** **Inom Vitabäckshällornas naturreservat är det förbjudet att:**

- under perioden 1 februari – 15 augusti beträda eller vistas i område med beträdnadsförbud, markvägen genom området är undantagen,
- gräva, borra, måla eller på annat sätt skada block, stenmurar, terrängformer eller ytbildning,
- bortföra ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
- avsiktligt störa det vilda djurlivet,
- göra upp eld,
- plocka annat än enstaka växter eller enstaka beläggsexemplar av vedlevande svampar, eller att gräva upp växter,
- tälta eller ställa upp husvagn, husbil eller motsvarande,
- medföra hund eller annat husdjur som ej hålls i koppel,
- rida,
- framföra cykel annat än på i kartan markerad väg,
- framföra motorfordon,
- sätta upp tavla, skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning.

### **Ytterligare är det förbjudet utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd:**

- fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom hävning, handplockning eller annan selektiv metod som följs av återutsättning av plockat exemplar inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna. Alla spindeldjur ska dock åter sättas och inga beläggsexemplar får tas.

### **Regulations** **Within Vitabäckshällorna Nature Reserve it is forbidden to:**

- During the period from 1st February to 15th August enter or spend time in the areas where access is prohibited, with the exception of the track through the area,
- dig, bore into, paint or in any other way damage boulders, stone walls, geological formations or structures,
- remove wood, break branches, fell or in any other way damage living or dead, standing or lying trees and bushes,
- intentionally disturb the wildlife,
- light a fire,
- pick anything other than single plants or one off samples of wood-living fungi, or dig up plants,
- camp, or park up caravans, camper vans or equivalent,
- bring dogs or other pets not on a lead,
- horse ride,
- ride a bicycle other than on tracks marked on the map,
- drive a motor vehicle,
- put up signs, notices, poster or other equivalent items.

### **Without written permission from the County Administrative Board it is also forbidden to:**

- Catch insects, spiders, snails or other invertebrates other than with nets, by hand or other selective methods, with subsequent re-release within the Nature Reserve. This latter requirement does not apply to one-off specimens of each species on the condition that the record is registered in Artportalen (Species Database) and that the collection does not contravene any wildlife protection regulations. All Arachnids must be replaced and no samples may be removed.

Vitabäckshällornas naturreservat bildades år 2014 och omfattar cirka 156 hektar. Syftet med reservatet är att bevara, utveckla och återskapa ädellöv-, sump- och fuktlovskog till ett naturskogslignande tillstånd med varierande ålderssammansättning och med kontinuerligt stort innehåll av död ved. Betes- och slättermark ska bevaras och utvecklas. Livmiljöer enligt EU:s art- och habitatdirektiv ska bevaras och utvecklas för till exempel fladdermusarter och sandödlor. Naturreservatet förvaltas av Länsstyrelsen Skåne. Delar av området ingår i EU:s ekologiska nätverk av skyddade områden, Natura 2000.

Vitabäckshällorna Nature Reserve was created in 2014 and covers an area of some 156 hectares. The aim of the Nature Reserve is to conserve, develop and recreate broadleaved and wet woodland in a more natural condition with a varied age structure and with a continuous and large supply of dead wood. The pastures and meadows should be conserved and developed. Habitats classified according to the EU Species and Habitat Directive should be conserved and developed for species such as bats and sand lizard. The Nature Reserve is managed by the County Administrative Board of Skåne. Parts of the site are included in the EU ecological network of protected sites, Natura 2000.

